

Asia: VN/9365/2025

Lausuntopyyntö: Hallituksen esitys eduskunnalle työttömyysturvalain 2 a luvun 9 ja 10 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko teillä lausuttavaa esityksestä yleisesti?

Nykyisin seuraamukset ankaroituvat neliportaisesti työnhakijan laiminlyöntien toistuessa, eikä ensimmäinen laiminlyönti johda työttömyysturvaoikeuden menettämiseen. Jatkossa ensimmäisestä laiminlyönnistä asetettaisiin seitsemän kalenteripäivää kestävä korvaukseton määräaika. Laiminlyöntien toistuessa työnhakija menettäisi oikeutensa työttömyysetuuteen toistaiseksi, kun nykyisin vastaava seuraamus asetetaan vasta laiminlyöntien toistuessa neljännen kerran vuoden kuluessa. Etuusoikeuden palauttamista sen lakkauttamisen jälkeen helpotettaisiin.

Pohjois-Karjalan työllisyysalue toteaa, että työttömyysturvaseuraamusten porrastuksen väheneminen ja tätä kautta yksinkertaistuminen on hyvä asia, koska nykyinen järjestelmä on ollut melko monimutkainen. Työvoimaviranomaisen näkökulmasta suunnitellut muutokset selkeyttävät tilannetta ja helpottavat työttömyysturva-asioiden käsittelyä asiakasprosessissa.

Yleisesti huomautamme, että tämän lakimuutoksen toimeenpano vaatii tehokasta asiakkaiden informointia, koska muutos tiukentaa nykyistä käytäntöä. Olisi hyvä, että asiakastietojärjestelmä tukisi tätä muutosta automaattisilla tiedotteilla ja huomautuksilla asiakasprosessin edetessä.

2. Onko teillä lausuttavaa säädösehdotuksesta ja sen perusteluista?

-

3. Onko teillä lausuttavaa esityksen vaikutusarvioista?

Asiakkaalle voi tulla jatkossa seuraamuksia jo ensimmäisestä laiminlyönnistä. Tämän voisi olettaa aktivoivan asiakkaita työnhakuun sekä mahdollisesti parantavan ilmoittamista työvoimaviranomaiselle esimerkiksi esteistä mikäli he eivät pääse paikalle sovittuihin työnhakukeskusteluihin tai muihin velvoittaviin tapaamisiin.

Toisaalta on mahdollista, että tästä voivat kärsiä ne työnhakijat, jotka ovat jo muutenkin heikommassa asemassa jos esimerkiksi työssäolovelvoitetta purkavia palveluja ei ole riittävästi

saatavilla. Vaarana on etuusoikeuden menetyksen lisääntyminen ja asiakkaiden siirtyminen perustoimeentulotuelle.

Asiakkaat voivat olla valtakunnallisesti katsottuna alueittain eriarvoisessa asemassa suhteessa sanktioiden purkamiseen riippuen työmahdollisuuksien ja tarjolla olevien työvoimapalvelujen määrästä. Tilanne on erilainen esimerkiksi Pohjois-Karjalassa kuin pääkaupunkiseudulla, jossa mahdollisuuksia on enemmän.

4. Tulisiko työttömyysturvalain 2 a luvun 9 ja 10 §:n soveltamisalaa laajentaa uusiin työnhakijaa etuuden saamisen edellytyksenä velvoittaviin toimiin? Mitä nämä toimet olisivat ja miksi velvoittavuutta tulisi laajentaa niihin? Jos mahdollista, esittäkää myös arvio mahdollisen laajennuksen vaikutuksista.

-

Vartiainen Riikka
Joensuun kaupunki/työllisyyspalvelut - Pohjois-Karjalan työllisyysalue